

BŘEZOVÁ KŮRA

ČÍSLO **300**

ZÁŘÍ 2021

SLOVO ÚVODEM....

Seigo bojovníci a nováčci kmene Shawnee!

Vstupujeme do nového roku naší kmenové činnosti, do roku, který, věřme, bude snad ve znamení návratu do starých dobrých kolejí. Pevně doufáme, že pandemie koronaviru, která mimo mnoha jiných oblastí běžného života ničila i naše plány a záměry, je snad konečně na ústupu a my se budeme moci opět potkávat osobně. Tyto řádky píšu krátce po společné zahajovačce a musím říct, že bylo moc příjemné vidět, jak jste na společné chvíle natěšení nejen vy – „starí známí“, ale s jakým nadšením se do zatím neznámého světa vrhají i další nováčci. A že jich bylo! Vydrží-li nám všem tento zápal, bude zase na našich klubovnách veselo a živo, jak bývalo zvykem v dobách předcovidových....

Samozřejmě nemůžu v tomto úvodníku nezmínit to, čeho jste si jistě všimli hned na úvodní stránce. Ano, naše Kůra vychází ve svém třístém čísle! Když jsem ji před necelými šesti lety po nějakém čase znovuoživoval, zmiňoval jsem její bohatou historii a dlouhou řadu předešlých šéfredaktorů, na jejichž práci jsem chtěl navázat a potáhnout tuto společnou káru zase o kousek dál. Ona Kůra nesla číslo 244 a tehdy jsem si samozřejmě nedokázal představit, že společným úsilím mnoha přispěvatelů dosáhneme takto pěkně kulatého milníku. Vždyť podívali se na její titulní stránku s fotografií z vánoční nadílky 2015, vidím některé její dnešní spolutvůrce jako dítku čerstvě školou povinná, někteří další nastoupili na šavanskou stezku o pěkných pár pátků později....

Premýšlel jsem, zda toto číslo pojmout nějak výjimečně, zda se na jeho stránkách vracet do minulosti a věnovat jej vzpomínkám na uplynulé roky, nakonec jsem však dal přednost aktuální současnosti. Ne že byste si v tomto čísle nemohli počíst například o historii Kůry či jiných časopisech midewiinských kmenů, ale jak jsem zmínil o pár řádků výše, jako již několikrát překonal náš kmen další z překážek, se kterými se za těch více než 33 let své existence musel potýkat, a opět žije veselou a živou přítomností. Zkrátka dle mého názoru by bylo poněkud krátkozraké zabírat se přespříliš historií, kterou mnozí z vás nezažili a díky roku svého narození ani zažít nemohli, a nechat si mezitím proklouznout mezi prsty krásu dneška. Vždyť Šavani právě prožívají jedno z těch světlých období růstu členské základny a to je tím nejpádnejším důkazem, že kmen má sílu, že má svým členům co nabídnout a že každý z nás může říct s hrdostí v hlase „Jsem Šavan!“

Sa. TAWASUTA

SLOVO NÁČELNICE

Oranžově obsypané stromy jeřabin signalizují konec prázdnin, ale zároveň je to čas, kdy se rozjede opět kmenová činnost. Po loňském nuceném odmlčení a zavření se doma jsme opět vyrazili nejprve na společnou Zahajovačku, kterou měla v režii Dredy, a hned následující týden do klubovny (Zábřeh) a do Komunitního centra (Zvole) na schůzky jednotlivých družin.

Co se dělo na Zahajovačce a dalších již proběhlých akcích se jistě dočtete uvnitř tohoto čísla. Já bych ráda řekla něco o plánech, které mám(e).

Na začátku bych chtěla poukázat na ztráty a nálezy v kmenovém osazenstvu. Z kmene odešla na vlastní žádost Koloušek z Káňat (časově už nestíhala), Izabellka z Koníků (odstěhovali se) a Rváč – Franta z Medvěďů (nebavilo ho to).

Už na táboře se k nám přidala Oheň, která s námi jezdila pravidelně na tábory a teď posílí družinu Vlků. Na Zahajovačku a první schůzky družin přišlo celkem 7 nováčků. Do Koníků přibyli Ondra, Barunka, Týnka, Klárka a máme další dva zájemce, kteří se objeví v dohledné době. Do Medvěďů pak Vaneska, Mareček a Terežka. Za každého z nich mi (jako náčelnici) poskočilo srdíčko blahem, protože ačkoliv jsme nedělali oficiální nábor, tak se rozrůstáme, a to je dobře.

Je potřeba také vychovávat nástupce pro vedení družin, proto jsem se rozhodla tuto možnost nabídnout Čivavě, která přijala. Takže letos se ke mně přidá coby pomoc u Sov, a pokud půjde vše podle plánu, příští rok bude rádkyní s dohledem dospělého.

Chtěla bych poděkovat všem za podporu a pochopení nesnadné situace, která nastala ihned zkraje onemocněním nebo odcestováním těch, co měli mít na starost družinu. Pevně věřím, že se tato situace nijak zvlášť nedotkla a ani nedotkne našich členů (hlavně mladších), kteří mají momentálně zaskoky za své rádce. A že se brzy vše vrátí do stabilních kolejí.

Velké WAŠTE patří také Káňatům za to, že se chytly mojí prosby a pomáhají mi v pátky s programem pro Koníky. I na fotkách můžete vidět, jak si užívaly obě strany tu první schůzku.

Další větší plán máme s klubovnou. Za minulý rok prošla velkou změnou hlavně vnitřní část, kde se scházíme, a to také za přispění části členských příspěvků, které z důvodu známých skutečností nebylo možné použít na běžnou činnost (další jejich část padla, jak víte, na nové osmimetrové týpí, které se na táboře rozhodně osvědčilo). Společně jsme vyprázdnili také prostory na půdách a ve

sklepech, dále jsme přestěhovali věci ze skladu v Bludově. A také jsme o sobě dali vědět malinko navek – teď už nás neminete 😊. Dalším krokem bude odvlhčení budovy, abychom mohli mít věci uskladněné beze strachu o jejich zničení. Jak většina z Vás ví, je potřeba zasáhnout také na střeše a oknech, ale vše musíme dělat postupně, a to nejen kvůli finančním prostředkům.

Pokud by kdokoliv měl možnost oslovit nějakého zedníka, stavaře, pokrývače, tesaře nebo okenáře, který by nám byl ochotný pomoci či alespoň poradit, co je v naší situaci opravdu nejlepší řešení, tak, prosím, neváhejte.

WAŠTE Tarzanovi za zapůjčení odvlhčovače a také všem, co se mnou během prázdnin měli službu.

Hodně lidí mi říká, že je to marný boj, ale já přesto věřím, že se tato klubovna dá ještě udržet. Jen je tam ještě hodně práce, která už dlouho nepočká.

V plánu mám také oslovit město Zábřeh (s panem starostou mám předjednanou schůzku) ohledně přístupu ke klubovně a ráda bych i s ním projednala možnosti podpory ze strany města.

S modrou oblohou náčelnice WATOKNAPA

DROBKY Z ČINNOSTI KMENE

... jistě jste zaznamenali, že na prvních akcích nového kmenového roku chybí naše podnáčelnice Eddie. Nebojte se, nejde o setrvalý stav, Eddie uspěla v náročném výběrovém řízení a díky grantu odcestovala před koncem srpna na měsíc a půl do Keni, kde se v komunitním centru Island of Hope (Ostrov naděje) stará s dalšími dobrovolnicemi a tamními stálými pracovníky o sirotky, připravuje jim volnočasové aktivity a sama získává neocenitelné zkušenosti při setkání se značně odlišnou kulturou. Kůra tak svým čtenářům může v tomto čísle vůbec

poprvé ve své historii nabídnout autentickou reportáž z afrického kontinentu! Držíme Eddie palce, ať zvládne i zbytek pobytu na jednom z ostrovů Viktoriina jezera, a těšíme se na další nevšední zážitky, o které se po návratu jistě podělí.

... ani v srpnu se kmenový život zcela nezastavil, na zábřežské klubovně Chillicothe se sešly na společném zasedání Kmenová rada a Rada poct, aby mj. odsouhlasily novou podobu Kmenového zákoníku. Ten je nyní v papírové podobě k nahlédnutí všem členům kmene na klubovnách v Zábřeze i ve Zvoli.

... dalším důležitým bodem, který měla Rada poct na programu, byla změna kmenového šamana, který jí předsedá. Z této pozice byl z důvodu nefunkčnosti rady odvolán šaman MIČKÍNIKWA a nově do ní byl zvolen šaman TAWASUTA.

... Káňata nám dospívají! Tedy, abych to upřesnil - ne že by členové zvolského rodu dosáhli papírové plnoletosti, ale jejich dlouholeté působení v našem kmenu se dostalo do bodu, kdy už si nechtějí pouze a jen užívat her a programu, který pro ně nachystali druzí, ale naopak pomalu začínají pomáhat táhnout šavanskou káru dál. Čivava se chystala převzít vedení rodu Sov a prozatím jí v tom zabránily zdravotní potíže, nicméně jejího příkladu následovali Bety, Sedmíkráska a Vrabčák, kteří začaly dobrovolně pomáhat se schůzkami u Koníků. Wašte! Přejme jim, aby je prvotní nadšení neopustilo a časem se stali oblíbenými rádci svých mladších soukmenovců!

LETNÍ ŠIRÁK

Potkali jsme se v šest hodin u klubovny, sešli jsme se Sedmikráska, Dredy, Bety, Liška, Morče, Hobit a Větvička a na chvíli přijela i Eddie. Tam jsme se teprve rozhodli, kam půjdeme spát. Původní plán byl jít na Klárinku. Ale nakonec jsme

šli na louku, kousek od Alzheimer centra. Krásně tam svítilo slunce. Nejdřív jsme si roztáhli plachty a kari-matky. Potom jsme večeřeli u západu slunce, u toho si povídali a dělali kraviny, třeba si kradli polštáře a spacáky. Potom kolem nás šli nějaké paní se psy, kteří za námi přiběhli a nechali se hladit a pochtivali naše jídlo 😊. Zašla za námi i WATOKNAPA, která pak odjížděla na dovolenou, takže tam s námi nemohla spát. Potom už Eddie musela odjet a pomalu se začalo stmívat. Když jsme se všichni přioblékli, tak jsme

hráli Bílé historky, které Dredy vzala z klubovny. Asi kolem půl desáté jsme si už všichni zalezli do spacáků, jenže začalo trochu pršet, proto jsme přes sebe přehodili plachty. Naštěstí to byla jen malá přeháňka, ale i tak nás dost probrala, a tak jsme za půl hodiny zase seděli u sebe a povídali si. Dokonce jsme pozorovali i mimozemšťany! Teda mysleli jsme si, že to jsou mimozemšťani, protože to bylo výrazné zelené světlo na protějščí louce (teda spíš to byl asi nějaký pejskař, ale když máme bujnou fantazii...) Asi v jedenáct Hobit nevině nadhodil, že má chuť na pizzu. Po chvíli pak Dredy řekla, že pizza by se dala objednat, protože mají otevřeno do půlnoci 😊. Jeli-kož nikdo nebyl proti, tak jsme si objednali dvě klasické pizzy k restauraci Na Hrádku. O půl dvanácté jsme se já, Bety, Morče a Hobit bosky vydali pro naši půlnoční svačinu. Po dojení posledních kousků jsme všichni pěkně zalezli do spacáků a do chvíle usnuli.

Ráno nás některé probudil krásný východ slunce nad protějščími kopci (asi okolo 6. hodiny). Bylo to fakt úžasné pozorovat. Potom se postupně probouzeli i ostatní, a společně posnídali. Asi okolo půl osmé se za náma přišla podívat WATOKNAPA a chvíli jsme si povídali a u toho jsme se balili. Kolem osmé jsme odešli na klubovnu, od které každý šel svou vlastní cestou.

Sg. Čivava

ZAHÁJOVAČKA

10. ZÁŘÍ 2021

Ve čtyři hodiny jsme se všichni sešli před sokolovnou ve Zvoli. Bylo s námi spoustu malých dětí z Koníků a Sov, pár Káňat, Vlců a Medvědí.

Následně jsme se seznámili s programem a také všichni dohromady. Zahájení akce proběhlo v podobě kmenové lelawatiky. Dredy, která měla celý program na starost, nás rozdělila do skupin, ve kterých jsme měli po dobu dalších dvou hodin

hrát hry. Na rozeřtání nějaké seřazovací seznamovací hry, například: Dredy řekla seřadte se podle abecedy, roku narození apod. Dále jsme lovíli signál, to je vylepšená honěná. Na chvíli jsme hráli také hru „Kdo je za dekou?“, nebo hru, při které si každý na papír napsal jednu věc, co si myslí, že mají ostatní stejnou, například: Máš rád psy? a potom jsme se jen

ptali ostatních, jestli to mají stejné. Někdo byl v této hře dobrý nebo jako IQ měl jen tři hlasy. Poslední hru jsme hráli vybíjenou s tím, že když nás někdo trefil do jakékoliv končetiny, tak jsme ji akorát dali za záda. Tak jsme pak odcházeli na nástup třeba jako Vrabčák bez nohou a rukou.

No a na nástupu jsme se seznámili s Kalendárkem a zákoníkem kmenů a rodovými lelawatikami jsme se zase rozloučily. Bylo to pěkně užité odpoledne ve Zvoli, moc děkuju 😊

Boj. Oheň

BRIGÁDA NA LEVANDULOVÉM STATKU

18. ZÁŘÍ 2021

Sešli jsme se na Valové v Zábřeze. WATOKNAPA nám rozdala do batohů rohlíky, kečup, hořčici a buřty. Čekali jsme, než přijede autobus, který měl zpoždění nejspíš kvůli jarmarku, který probíhal na dolním náměstí. Chvilu nám byla dlouhá, tak jsme si povídali s Kiwim rusky. Teda ti, co rusky umí 😊. Pak po dlouhém čekání, autobus konečně přijel. Jeli jsme do Leštiny, kde jsme přestupovali na autobus, který nás dovezl do Police. Po cestě jsme míjeli Hrabovou, tak jsme zamávali Čivavě, která kvůli nemoci musela ležet v posteli 😞.

Dojeli jsme tedy do Police, kde jsme vystupovali. Udělali jsme nástup, a WATOKNAPA nám rozdala upomínkové lístečky, protože někteří z nás odjížděli dřív. Pak jsme ještě dostali papírek fialové barvy, kam jsme si napsali jedno dvojčíslí. Taky jsme do hry zapojili kolíček, který je známý pod přezdívkou Smradoch. Dvojčíslí jsme po celou dobu výpravy měli hledat na SPZ značkách. Mně se to teda nepovedlo najít. Pak jsme šli až do Bezděkova, a Kiwi nám po cestě dával minikvízy. Když jsme přišli do Bezděkova, byla všude jen a jen fialová. Došli jsme ke statku, kde si nás na starost hned vzal pan domácí, nebo spíš tatínek pana domácího. Řekl nám, že budeme nejprve sbírat vykopané brambory. Šlo nám to docela rychle, ale asi si dokážete představit, jak vypadaly naše boty. Pak jsme si dali svačinku. Vrabčák měl

šest řízků a s nikým se nechtěl podělit. No představte si to... Po svačince jsme se vydali po levandulové stezce, abychom sbírali odpadky. Po cestě bylo několik informačních tabulí. Vyzkoušeli jsme si malířskou techniku hlinkou.

Potom jsme dorazili do takového údolíčka, kde bylo ohniště a minibar. Nejprve jsme šli na dřevo a pak Oheň s Větvíčkou zkoušely zapalovat oheň. My jsme se tam mezitím tak potulovali, a někteří hráli pexeso. Potom vzniklo, už ani nevím jakým způsobem, trio bezdomovec, policajt a dřevorubec. Nakonec z nás bylo kvinteto, protože se

k nám přidal ještě jeden bezdomovec a bagrista. Potom nás zavolala WATOKNAPA, abychom šli opéct buřty. Po hromadném opékání a dobrém buřtovém obědě jsme s Kiwim zpívali písničky na naše přání. Zpívali jsme písničky od Telemana až po Ne 😊.

Potom jsme si vzali papír a tužku a chodili jsme za WATOKNAPOU, která po cestě rozmístila 5 šátek, a my jsme je na konci cesty museli napsat tak, jak šly za sebou. Já jsem našla 4. Pak nakonec šel i Hobit s Kiwim. Potom jsme se sbalili a šli jsme dál. Kousek cesty, a došli jsme k šípkové uličce. Potom jsme po louce došli k posezení, kde jsme dostali levandulovou limonádu a levandulovou bábovku. Bylo to moc dobré. Na závěr ještě společné foto, a pak jsme já, Vrabčák, Sýček, Mrkvička a Větvíčka odjeli s Vrabčákovou mámou.

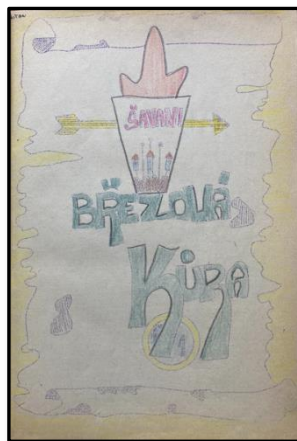
Akce byla super, a myslím, že si ji užili všichni, nejen naše kvinteto 😊.

Sg. Sedmikráska

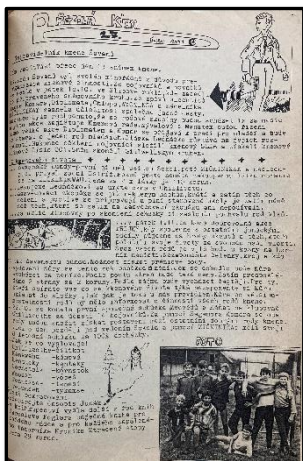

Z HISTORIE KŮRY

Historie Březové Kůry se začala psát v prázdninových měsících roku 1989 (vpravo titulní strana 1. čísla). Tehdy se však ještě nejednalo o klasický kmenový časopis, byl totiž vydáván jen pro potřeby kmenových ohnivců. Všeobecně dostupným se stal až po několika prvních číslech. Vzhledem k době svého vzniku měl samozřejmě také zcela jinou podobu. Osobní počítače s textovými editory, digitální fotoaparáty, mobilní telefony a domácí tiskárny spatřily světlo světa o pěkných pár let později, Kůra tedy vznikala na papíře ve formátu A4 a byla psána na psacích strojích, které dnes můžete spatřit už jen v muzeu nebo na půdách svých prarodičů, a byla rozmnožována pomocí tzv. cyklostylu. Kvalita papíru i tisku tak byla v případě prvních čísel ve srovnání s dneškem mnohem horší, jednotlivá čísla měla také průměrně „jen“ zhruba pět stran, nicméně vzhledem k okolnostem je třeba před prvními redakčními týmy smeknout.

První číslo, které se mi po vstupu do kmene dostalo do rukou, bylo to patnácté. Dodnes si vzpomínám, jak jsme se na každé další těšili a s jakým nadšením jsme hltali ty špatně čitelné řádky, hledali své jméno v javorové nažce a v ranních autobusech do školy osobně předávali lukavickým členům vedení kmene vylustěné znění šifer či si u nich plnili bodované úkoly – ano, někteří jsme holt starší než vynález emailové či mobilní komunikace 😊. Body se také získávaly za předložení ručně vybarvené Kůry, neboť ta tehdy vycházela v černobílé (či spíše modrobílé) podobě, a tak jsme si sami s pomocí pastelky vlastně vyráběli své osobní originály jednotlivých výtisků.... Vezmu-li tyto historické skvosty dnes do rukou, propadám se do nostalgických vzpomínek, vybavují se mi některé detaily téměř zapomenutých tehdejších akcí, soutěží a příběhů, před očima mi

vyskakují zážitky z prvních sněmů a mezinárodních turnajů, vítězství našeho rodu v celoroční hře „Cesta za starým wampumem“ či instrukce k vlastnoruční výrobě proutěné táborové postele nebo indiánského oblečení.

Od 27. čísla (viz foto vlevo dole na předchozí straně) se kromě ručně kreslených obrázků v Kůře začínají objevovat také kopie fotografií z činnosti. Opět černobílé

a v nevalné kvalitě, ale jedná se o obrovský skok vpřed! Letité vzpomínky opět nabírají konkrétnější podobu.... Hned od čísla následujícího je zde první náznak nějakého jednotného formátu – nějakou dobu má časopis vždy stejné záhlaví titulní strany.

Dalším milníkem bylo číslo 43, které vyšlo v září roku 1992 a tehdy Kůra změnila svůj formát na A5 a zůstala v něm dodnes.

V následujících letech se grafická podoba Kůry dále vyvíjela. Samozřejmě se měnila postupně k lepšímu díky nástupu počítačů s textovými editory a s příchodem prvních tiskáren (zprvu jehličkových, pak inkoustových a laserových; mechanický psací stroj si v pomyslné redakci ještě občas klepnul, ale postupně zcela utichnul), stránky časopisu rozjasnila dokonce barva! Co se objemu a obsahu týká, kopírovala kvalita a rozsah jednotlivých čísel dění v samotném kmeni. Zkrátka přišly roky rozjásané i roky hubené, někdy byla Kůra pravidelným měsíčníkem, jindy sporadickým občasníkem. Některý šéfredaktor se jejího vydávání chopil s předsevzetími většími, než jaká byla následně skutečnost, naopak jiný vstoupil na scénu bez velkých fanfár a o to déle mu Kůra kvetla pod rukama.

Důležité ovšem je, že se vždy našli jednotlivci či celé redakční týmy, kterým její osud nebyl lhostejný a kteří se obětovali pro ostatní členy kmeny, aby ti si na jejích stránkách mohli počít o kmenových akcích, dění v rodech, plnění OP, stavu bodování či se „jen“ pobavili při čtení povídek, básní, článků o historii indiánů nebo našeho kmene, vtipů atd.

Myslím si, že nemá cenu se o další historii rozepisovat nějak podrobněji, každý z šéfredaktorů prostě vtisknul časopisu nějaký svůj styl a snažil se ze sebe vydat to nejlepší. Ostatně zájemci o bližší zmapování historického vývoje Kůry se na mě mohou obrátit a rád je nechám nahlédnout do starých papírových výtisků, případně od 154. čísla najdete všechny Kůry v digitální podobě a pátrat po nich můžete v zákoutích našich historických i aktuálních internetových stránek shawnee.skauting.cz, shawnee.unas.cz a shawnee.cz. V době psaní tohoto článku byly všechny stále funkční 😊

Každopádně však za zmínku stojí data vydání jubilejních „stovkových“ čísel: 100. číslo vyšlo v říjnu 1997, 200. v listopadu 2008 (jejich titulní strany na předchozí stránce) a toto 300. spatřuje tedy světlo světa v září 2021....

Všechny, kteří se na této úctyhodné historii více či méně podíleli, bohužel zmínit nelze, ale za všechny bych zde rád uvedl alespoň seznam šéfredaktorů:

Slavomír Václavský - MIČKINIKWA – od 1. čísla v srpnu 1989

Daniel David - Sokol – od 89. čísla v říjnu 1996

Josef Michalčík - Pepa – od 105. čísla v únoru 1998

Tomáš Vítek - Datel – od 110. čísla v červnu 1998

Patrik Bartoš - SKANIATARIO – od 140. čísla v září 2001

Petr Fornůsek - Rendy / WAOPE – od 154. čísla v říjnu 2003

Michal Kraus - TATEYOPAH – od 175. čísla v říjnu 2005

Tomáš Šlampa - Mot – od 199. čísla v říjnu 2008

Pavel Fornůsek - Stopař – od 209. čísla v listopadu 2009

Adam Bělaška - Lišák – od 217. čísla v říjnu 2010

Tomáš Stoklasa - Ječmen – od 220. čísla v lednu 2011

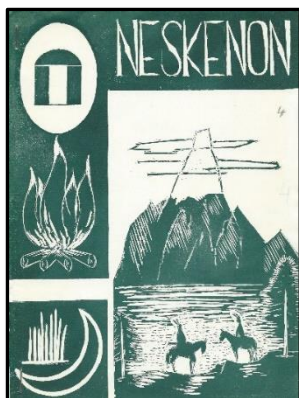
Tomáš Studenovský - TUWANAKHA – od 239. čísla v září 2013

Jiří Straka - Ostříž / TAWASUTA – od 244. čísla v lednu 2016

Sa. TAWASUTA

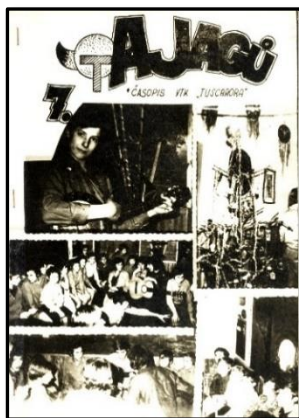

ČASOPISY MIDEWIWINU

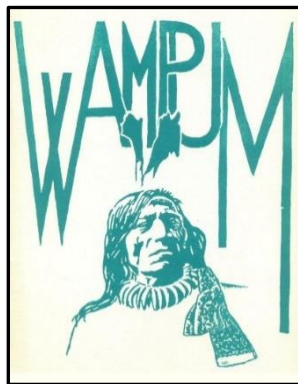
nými redaktory.

Pražský kmen Neskenon vydává již v roce 1966 časopis *Neskenon*

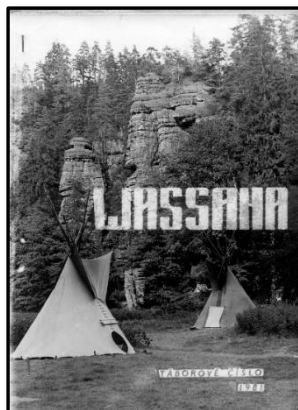

Kmen Tuscarora vydával časopis *Ajagů* v letech 1972-75, vyšlo zhruba třicet cyklostylovaných čísel formátu A4, než kmen rozehnala StB za údajnou protistátní činnost. Časopis podobné úrovně i grafického vzhledu vycházel také ve kmeni Alcatraz pod jménem *Wassaha* v letech 1981-82, vyšlo však pouhých šest čísel.

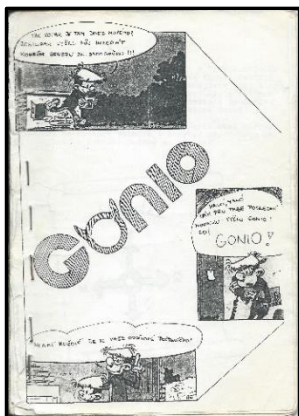
Vydávání tiskovin pro své členy, rodiče a příznivce má dlouhou tradici i v kmenech Společenství Midewiwin. Kvalita a množství vydaných časopisů či pravidelných oběžníků bylo samozřejmě limitováno mnoha faktory – hlavně délkou existence samotného kmene, jeho technickými možnostmi, dobou a vhod-

formátu A5 s ilustracemi tvořenými barevnými linoryty chlapců. Vychází deset čísel a nahrazuje jej nový časopis *Wampum* formátu A4 rozmnožovaný cyklostylem. *Wampum* vychází nepravidelně až do konce existence kmene roku 2005, kdy je časopis tištěn s digitální sazbou. V letech 1993-2006 vydává šaman HIAWATHA také profesionální časopis *Wampum Neskenonu* tištěný ofsetem pro veřejnost.

Časopis *Kurýr* prodělal během své existence rozsáhlé změny vzhledu – nejprve je informačním oběžníkem pro rodiče oddílu Hledači, poté, co se roku 1984 přejmenují na Konestogu, stává se *Kurýr* časopisem formátu A4 a v průběhu let se přechází na formát A5. V letech 1984–1996 vychází několik desítek čísel.

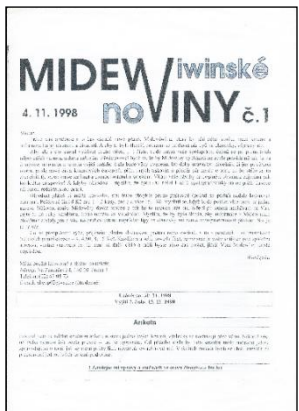

Část bojovníků Konestogy opustilo pod vedením Akwiaha kmen a založil roku 1985 lakotskou odnož Sihasapa. Kmen je silně zaměřen na prérijní indiány, a proto není divu, že nový kmenový časopis dostane název *Cacega* (Bubínek). Vyšlo však pouze několik čísel, než kmen roku 1990 zaniká.

U mnoha kmenů se stírá rozdíl mezi oběžníkem a časopisem – u kmene Huronů vychází *Tamtam* nejprve jako jednostránkový list formátu A4, tištěný cyklostylem, který postupem času přetváří náčelnictvo na časopis formátu A5.

Dívčí kmen Tussilago vydávalo oběžník *Mondamin* po celou dobu své existence, v letech 1984–1997 vyšlo 131 čísel občasníku.

Kmen Oswego přebírá tradici kmenů Tuscarora s jejich oběžníkem *Plantago* a časopisem *Gonio* formátu A5. Ksigudan vydal v letech 1991–2011 zhruba 200 čísel časopisu, jehož název byl nejprve *Zpravodaj*, poté *Táborák*, dva ročníky se jmenovaly *Fox* a na závěr vyšla dvě čísla pod názvem *Indian* – *Ksigudan News*.

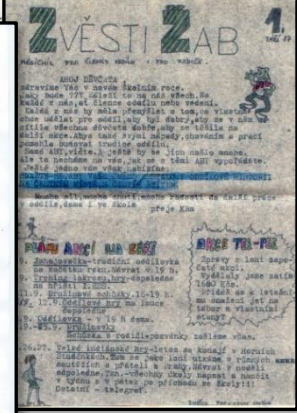
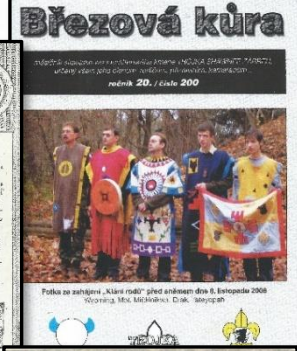
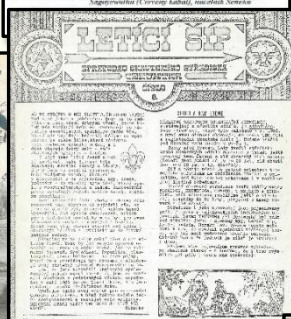
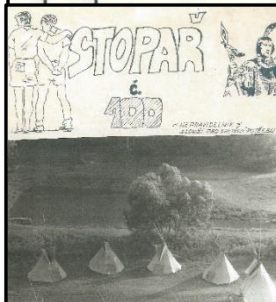
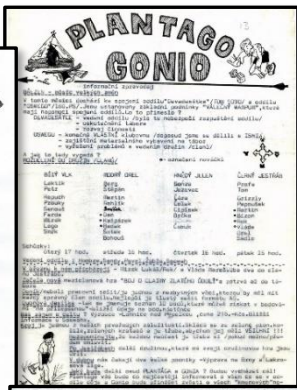
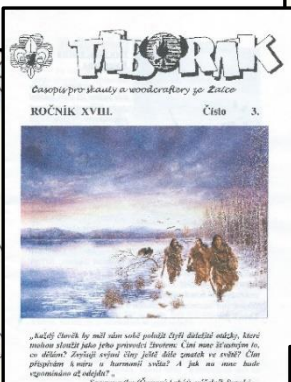
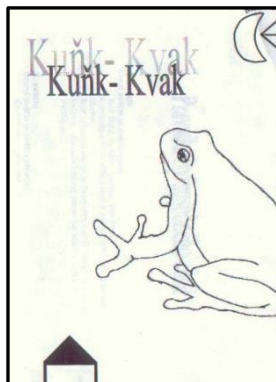

Samotné společenství Midewiwin vydává v roce 1990 časopis *Letící šíp* a v letech 1997–2013 vyšlo dvacet čísel *Midewiwinských novin*. Kromě toho rozeslali bibagedi v letech 1982–2021 několik set oběžníků pro šamany.

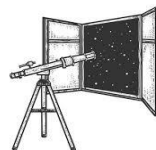
Zábřežské kmeny samozřejmě nezůstaly stranou – kmen Cherokee vydal cca 200 čísel časopisu

Stopař, kmen Žab (Naška-pi) vydal několik desítek čísel Kuňk-Kvak a Zvěsti Žab. Kmen Shawnee vydává dodnes časopis Březová kůra, oběžník Kůrovník a táborový zpravodaj Okalúza (Vánek). Kmen Mazaskazi Wanča vydává od roku 1991 nepravidelně časopis Wičaho.

Sa. TUWANAKHA

HISTORICKÉ OKÉNKO

REKORDMAN MEZI REKORDMANY

Zdolat některou ze čtrnácti světových osmitisícovek se povedlo již stovkám lidí. Vylézt ale na všechny – to se povedlo jen těm nejzkuštějším.

Reinhold Messner

totiž první člověk na světě, kterému se povedlo zdolat všech 14 hor, které mají výšku nad 8000 metrů.

Je čtvrtek šestnáctého října roku 1986, zhruba jedna hodina odpoledne. Dvěma mužům – dvaadvacetiletému Reinholdu Messnerovi a devěťadvacetiletému Hansovi Kammerlanderovi – se povede vystoupat na čtvrtou nejvyšší horu světa – na 8516 metrů vysokou horu Lhoce. Nejsou první lidé na tomto vrcholu, přesto je to milník v horolezectví. Messner je

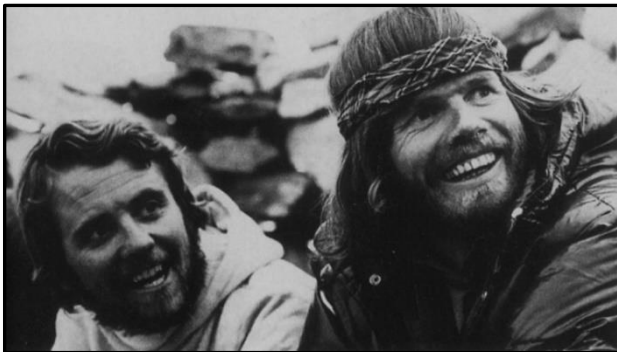
Cesta plná překážek

Tomuto úspěchu italského horolezce narozenému v rakouském Jižním Tyrolsku, který měl osm sourozenců, však předcházela náročná a šestnáct let dlouhá cesta. První osmitisícovka, které dosáhl v roce 1970, byla Nanga Parbat (8125 metrů). Po ještě nevyzkoušené cestě na ni vylezl se svým bratrem Güntherem. Jeho bratr však při zpáteční cestě zemřel v lavině a Messnerovi museli kvůli omrzlinám amputovat šest prstů na nohou. O dva roky později, kdy se již naplno věnuje horolezectví, se dostává na Manáslu. I tady ale dojde na tragédii – oba dva jeho spolulezci zahynou ve sněhové bouři. Ani to ho ale neodradilo a on zdolával další a další hory s výškou přes osm tisíc metrů. Za zmínku stojí min. Mount Everest (8848 metrů) roku 1978, na který se se svým parťákem dostal bez pomoci umělého kyslíku, což naprosto ohromilo svět. A nakonec opravdu přichází onen říjen 1986 a poslední hora – Lhoce. Kvůli špatnému počasí sice museli rychle

nazpět, ale zvládli to. Messner se stal po právu obdivovaný – vždyť zvládl něco, co se nikomu před ním nezdařilo.

Rekord za rekordem

Již tu bylo napsáno o dvou věcech, ve kterých byl Messner první (zdolání všech osmitisícovek a výstup na Mt. Everest bez umělého kyslíku), Messner ale lezl (a dosahoval velkých úspěchů) i nadále.

Messner s P. Habelerem, se kterým vylezl na Mt. Everest.

1984: spolu s Hansem Kammerlanderem jako první přejdou osmitisícové hory Gašerbrum I a Gašerbrum II, aniž by se mezitím vrátili do základního tábora. 1986: jako čtvrtý člověk (a první bez umělého kyslíku) vyleze na nejvyšší hory všech sedmi světadílů (tzv. Seven Summits). 1990: 2800 kilometrů dlouhý přechod Antarktidy. Rok 2004: 2200 kilometrů dlouhý přechod pouště Gobi. A mnohé další úspěchy, cesty, výlezy a přechody (třeba i dosažení obou světových pólů)...

Živá legenda

Reinhold Messner se zvládl vypracovat na celosvětově známou a uznávanou osobnost. Po zdolání všech čtrnácti osmitisícovek pokračoval ve všemožných expedicích ještě dvacet let. Krom toho napsal přes tři desítky knih a na přelomu tisíciletí byl dokonce poslancem v Evropském parlamentu. Messner, původně středoškolský učitel, tak zvládl být horolezcem, průkopníkem, turistou, politikem

i spisovatelem.

„Báječné jsou v životě věci, které děláte, a ne věci, které vlastníte.“

– Reinhold Messner

Jeho největším koníčkem (a také soupeřem) se mu ale staly

Osmitisícovky

Všech 14 osmitisícovek (hory s výškou přes 8000 metrů) se nachází v Asii – v pohoří Himálaj nebo Karákoram. Zde je jejich výčet, výška i datum, kdy byly hory poprvé dobyty.

- 1) Mount Everest (viz obrázek) – 8848 metrů (poprvé dobyt v roce 1953)
- 2) K2 – 8611 m (1954)
- 3) Kančendženga – 8586 m (1955)
- 4) Lhoce – 8516 m (1956)
- 5) Makalu – 8463 m (1955)
- 6) Čo Oju – 8201 m (1954)
- 7) Dhaulágirí – 8167 m (1960)
- 8) Manáslu – 8163 m (1956)
- 9) Nanga Parbat – 8125 m (1953)
- 10) Annapurna – 8091 m (1950)
- 11) Gašerbrum I – 8068 m (1958)
- 12) Broad Peak – 8047 m (1957)
- 13) Gašerbrum II – 8035 m (1956)
- 14) Šiša Pangma – 8027 m (1964)

právě hory. Jak sám jednou řekl: „Hory mi vzaly manželství i bratra, přesto je miluji.“

Sedmasedmdesátiletý Messner dnes žije se svou manželkou Sabine v severní Itálii, na léto jezdí na jihotyrolský hrad Juval, který v osmdesátých letech koupil a zrekonstruoval. (Kromě obytné části dnes hrad disponuje také auditoriem pro pořádání koncertů, vinárnou, organickou farmou a tradičním hostincem a dále slouží také jako muzeum tibetských artefaktů.)

Vylézt na všech 14 nejvyšších hor světa se dodnes povedlo čtyřiceti lidem – mezi nimi je i Čech Radek Jaroš, který tohoto úspěchu dosáhl před sedmi lety. Zatímco Messnerovi to trvalo šestnáct let, ti nejrychlejší to zvládli za méně než dvanáct let. To ale nic nemění na tom, že Messner byl první. A prvním zůstane už napořád...

Ga. Imnu

O OBŘADECH V ČINNOSTI

OHNIVCŮ MIDEWIWINU

Před časem mě požádal šaman TAWASUTA, a- bych pro časopis Březová kůra Shawnee sepsal nějaký indiánský obřad. Jako příklad mi nadhodil sedm lakotských posvátných obřadů. Pocho- pitelně mám rozsáhlou literaturu o desítkách ne-li stovkách všemožných obřadů původních obyvatel, ale žádný z nich mi nepřijde vhodný k detailnímu popisu, aby vše snadno pochopil kdokoliv, kdo se dlouhodobě nezabývá antro- pologií. Dovolím se tedy spíše pohovořit všeo- becně o využívání určitých posvátných předmě- tů k udržování tradic ohnivectví ve Společenství Midewiwin.

Kmenový či ohnivecký wampum - jedná se o předmět většinou bohatě zdobený, který celé- mu kmeni předává určité poselství. Nejčastěji jde o vykorálkované barevné znaky na kůži či kožešině. Zde představuji fotografie wampumů Oswega a Tussilaga. Tyto wampumy se využívají především na Sněmovních ohních u obřadů U- dílení orlích per, Přijímání nových bojovníků apod. Pokud chce náčelník či šaman zdůraznit vážnost svých slov, může přede všemi přísahat na tento wampum. Jako náčelník Ksigudanu jsem přísahal na pátém sněmu kmene, že Ksigu- dan dovedu až ke 40. sněmu - což jsem učinil a kmen poté předal svým nástupcům.

Sa. TUWANAKHA

KEŇA – RUSINGA ISLAND

KOMUNITNÍ CENTRUM ISLAND OF HOPE

Tak jsme tu – Edit a Terča. Cesta byla předlouhá a vyčerpávající a bohužel nebyla bez problémů. Vše začalo už v Praze, kdy mi nepřišly včas výsledky PCR testu, bez kterého mě odmítali odbavit, na letišti jsem vypotila a probřečela tolik kapek, že už to snad nikdy nebude horší. Tep 300 z místa, 100 telefonátů po laboratořích, které vyhodnocují testy a samozřejmě to poslední číslo bylo to správné.... PCR mi vytiskli ještě na letišti. Ostatně už při cestě vlakem mě provázelo zvracení z nervozity, pocit strachu z toho, že mě po přiletu do Nairobi vrátí zpět, protože mám zavazadlo plné látky pro děti ze sirotčince.

No, oškubat nás stihli už na letišti v Nairobi, kdy chtěli 50 euro za ukázání cesty k terminálu, ze kterého jsme měly letět do Kisumu. Naštěstí jsme to ukecaly jen na 25 euro, ale pak jsme si stejně nadávaly, jak to bylo hloupé. Po lehkém zmatku na letišti v Nairobi, kdy museli dokonce vyvolávat naše jména, jelikož jsme čekaly na odlet u jiné brány, jsme se po krátkém přeletu konečně setkaly s Joashem, který s námi zajel do centra Kisumu rozměnit peníze a na menší nákup. Pak nás čekala dlouhá cesta autem a trajektem na ostrov. Jestli chcete zažít pořádné vzrůšo, vyjeďte na keňskou dálnici. Kdo zažil, pochopí.

Přivítání bylo vřelé, ale já měla pořád žaludek na vodě z toho, jak se nám podaří začlenit do kolektivu dětí, od kterých se každý den učíme překonávat samy sebe. Veškerý personál nás přijal moc hezky, děti jsou nadšené, ti nejmenší si nás musí pořádně osahat pokaždé, co nás vidí. Jsme pro ně exotická stvoření s odlišnou pleť a dlouhými jemnými vlasy. Za tu krátkou

dobu, co jsme tady, jsme stihly navštívit místní kostel. A to vám byl zážitek!

Všichni zpívají, tančí, smějí se a brečí, zkrátka je tu opravdu živo. Děti ze sirotčince si také nachystaly představení a málem nám spadla brada, jak to bylo hezké.

Po víkendu nás čekalo velké představení – přes 300 dalších dětí, které sem chodí do školy z přilehlých vesnic. Přes školní den je tu opravdu šrumec. Večery jsou ve znamení našich aktivit – výtvarných projektů, filmových večerů a také tančení, které mají Keňané a obzvlášť děti opravdu v krvi. Kdykoliv nás čeká taneční večer, sbíráme veškeré síly, abychom

dětem vůbec stačily. Stejně se pak smějí, že jsme zpocené a rudé jak raci.

Taky nás každý den zkouší z toho, jestli si už konečně pamatujeme právě jejich jméno. A řeknu vám, je to pěkná výzva.... Ale každý den se to lepší a obě strany jsou potom spokojené.

Troufnu si říct, že jsme zapadly i mezi pracovníky, Desline a Jane, vychovatelky v sirotčinci, ale hlavně obdivuhodné ženy, se nás ujaly a do všeho nás zasvětily. Také Joash s Kenem nám ještě stále s úsměvem odpovídají na naše zvědavé otázky. Zkrátka pečují tu o nás výborně, tak doufám, že jim to dostatečně oplatíme....

Sg. Eddie

KMEN SE ROZRŮSTÁ

Snad každý vedoucí jakéhokoliv kroužku má radost, když se mu rozrůstá počet členů. Ani já na to nejsem jinak. Nejsme klasický kroužek, kde se může obměňovat osazenstvo třeba každým rokem. Jsme skauti a jako takoví máme členskou základnu, kde spíš přibíráme. Ale i přesto se stane, že se někdo odstěhuje, někdo přestane stíhat a někoho to jednoduše přestane bavit.

Letos jsme (i bez oficiálního náboru) na Zahajovačce přivítali hned několik nováčků. Další pak přišli na schůzky.

Družinu **Medvědů** v Zábřehu posílili:

Vaneska - sestřenice Jitřenky, která už chtěla chodit dřív, ale s nástupem do první třídy si netroufla.

Mareček – mladší bráška Střely, takže mějme oči na stopkách.

Tereзка – má skautský základ (tatínek chodil do Skaláků), ale ještě jsme nástup o rok či dva odložili.

Ke zvolským **Koníkům** se připojili:

Ondra - je plný energie a zájmu o každou hru

Barunka – mladší sestřička od Berana, která se k nám už moc těšila

Týnka – nejmladší z Hýblovic trojky

Klárka – prozatím tichounká dívenka, která se o nás dověděla ve školce

Nastaly malé přesuny i v rámci družin - z Koníků přešli do Sov Očko a Sýček, ze Sov přešla ke Káňatům Větvicka a k Vlkům se už na táboře přidala naše „stará známá“ Oheň ze Zálesáků.

Takže každá družina měla nějakou tu maličkou či větší změnu.

A to ještě není konec 😊. Jak už proběhlo médií, skauti a jim podobné „kroužky“ zažívají díky koronaviru boom, a tak se i k nám hlásí další zájemci. Zatím můžeme přijímat, ale i naše kapacita není nevyčerpatelná.

Potřebujeme také nové rádce. Proto se letos od Káňat odpojila Čivava, která povede společně se mnou Sovy. Dále jsme se domluvili s Káňaty na pomoci s družinou Koníků, která je prozatím bez své Eddie. Káňata si chystají ve dvojici hry pro naše nejmladší a tím mi neskutečně pomáhají. Věřte mi nebo ne, ale jsou úžasní a já věřím, že nezůstane pouze u pokusu v době kritické, ale že z toho

vytěžíme víc a že se i oni naučí spoustu užitečného. A až se jednou naplní jejich čas v Káňatech, budou dost silní a odhodlaní převzít nějaké ty otěže.

Naše budoucnost – mladší členstvo a skvělí pomocníci z řad Káňat:

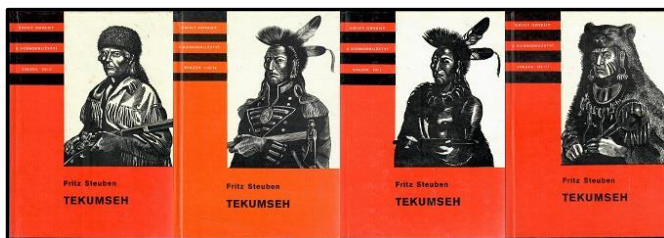
Všem členům (novým i letitým)
přeje plno úsměvů, úžasných
dobrodružství a pevných přátelství
nalezených při společných akcích

Sa. WATOKNAPA

KDYŽ SE ŘEKNE SHAWNEE....

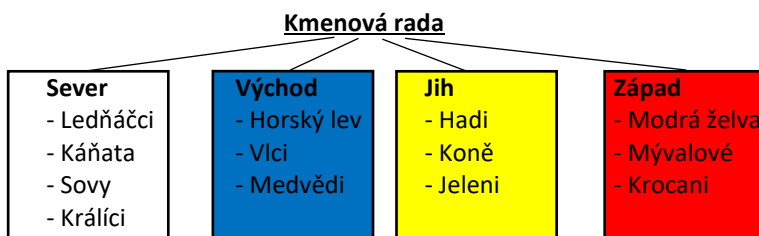
*Nejen pro naše aktuální nováčky či jejich rodiče bude jistě užitečné dozvědět se něco více o našem kmenu a jeho uspořádání, tradicích či zkouškách. A ruku na srdce, ví všichni dnešní členové, co je to **Midewiwin**, co **Rada Poct** anebo kdo může být nositelem **lesního jména**? Tato nová stručná rubrika by vám v několika následujících číslech měla alespoň něco z těchto tajemství odkrýt....*

Všichni jsme členy 3. skautského oddílu Zábřeh, jehož název Shawnee však odkazuje k čemusi víc než jen ke skautské myšlence. Tvoříme zároveň kmen,

kteřý byl založen v květnu 1988 a od počátku se vydal cestou indiánské motivace. V jeho čele tedy stojí volený

náčelník, který má k ruce voleného degandawidu a jmenované podnáčelníky, tito všichni pak spolu s kmenovým šamanem tvoří Kmenovou radu. Naše družiny také spíše nazýváme rody a jejich možné názvy jsou pevně dané - stejně jako název kmene totiž vychází ze čtyřdílné knihy Tekumseh od Fritze Steubena, která byla stěžejní inspirací při založení našeho kmene. Každý rod pak náleží na danou světovou stranu, která určuje i zasedací pořádek na kmenových sněmech:

V současnosti je tedy „obsazených“ pět rodů – Káňata, Sovy a Koníci fungující ve Zvoli, Vlci a Medvědi v Zábřeze. Každý rod má své „insignie“ – korálkovaný velký štít s rodovým zvířetem používaný na sněmech, korálkované rozety na krk, rodové nášivky na košilích a svůj pokřik, u nás zvaný *lelawatika* (hromový hlas). Na příslušnost ke světové straně odkazuje barva lemovky na obřadním rouchu členů či podkladová barva jejich rozety. V čele rodu pak stojí *owačira* – rádce.

KALENDÁRIUM ZÁŘÍ-PROSINEC 2021

10. září – zahajovačka – jako již tradičně zahájíme nový šavanský společně, tentokrát se potkáme ve Zvoli od 16:00 do 18:00. Akce je určena pro všechny rody a vede ji Dredy.

18. září – brigáda na levandulovém statku v Bezděkově. Akce opět pro všechny členy kmene, vede WATOKNAPA a Kiwi.

9. října – Safari (vede TAWASUTA) / v případě nepříznivého počasí zvážíme náhradní program v komunitním centru Zvole (WATOKNAPA a Dredy)

22.-24. října – podzimní sněm je naplánován jako vícedenní akce a proběhne pravděpodobně na skautské klubovně v Lanškrouně, dle aktuální situace vyrazíme buď v pátek večer nebo v sobotu ráno. Kromě našich starších rodů by se měl účastnit také kmen Mohawků. Akci vedou ohnivci kmene.

6. listopadu – tajná výprava pod vedením WYOMINGA a Kiwiho, za náčelnictvo WATOKNAPA. Na akci vyrazí pouze starší rody, tedy Káňata a Vlci.

20. listopadu – korálkování a výroba vánočních ozdob na Chillicothu (klubovna v Zábřeze). Vede WATOKNAPA s pomocí zbytku náčelnictva.

4. prosince – první z uzlařských regat, na kterou naši zástupci již pravidelně vyráží, je regata pořádaná kolínským tábornickým klubem T.K. Průzkumník. Do Kolína pod vedením MIČKINIKWY (případně WATOKNAPY) vyrazí Káňata s Vlky (případně dobrovolně také šikovní uzlaři z řad mladších rodů).

19. prosince – první část šavanského roku ukončuje vánoční nadílka a ani letošní rok nebude v tomto směru výjimkou. Poslední neděli před Vánoci se k ní sejeme na Chillicothu. Akce je jako vždy určena pro všechny členy našeho kmene a povede ji Eddie.

VČELAŘSKÝ ROK

S příchodem září počíná se včelařský podzim. Svědomitý včelař již má všechna svá včelstva zakrmena, zkontroloval naposledy množství uložených zásob a odstranil krmítka ze svých úlů. Při pěkném počasí je na letácích úlů stále velký

provoz a je radost pozorovat, jak včely nosí na zadních nožkách poslední zásoby pylu (viz foto). Ani dostatečně zásobená včelstva však ještě nejsou zárukou zdárného přežití zimy. V každém včelstvu musí být samozřejmě stále přítomna kladoucí matka

ka a v neposlední řadě je třeba také ohlídat jeho dobrý zdravotní stav.

ÚSPĚŠNÉ PŘEZIMOVÁNÍ ZAJISTÍ JEN KVALITNÍ MATKA....

Co se týká matky, již víme, že její přítomnost a úspěšné kladení prokazuje přítomnost souvislých ploch včelího plodu a to v jakýchkoli fázích jeho vývoje, tedy nakladená vajíčka a plod otevřený i ten již zavíčkovaný. Pokud v tomto směru vše funguje, ve včelstvu se vylíhne dostatečné množství dlouhověkých včel, které za několik měsíců zajistí zdárný jarní rozvoj. Je-li matka nevykonná, případně najdeme na rámcích tzv. hrboplod (větší zavíčkované buňky vystupující nad plochu rámu a obsahující plod z neoplozených vajíček, tedy budoucí trubce), anebo plod zcela chybí, máme poslední šanci dodat včelstvu matku novou a pohlídat si její zdárné přijetí včelstvem, případně můžeme taková včelstva po odstranění nevykonné matky sloučit s jinými, která tímto krokem posílíme a zvýšíme jejich šanci na dožití se jara.

Na podzim může také často dojít k tzv. tiché výměně matky. Po takové výměně sáhne včelstvo přirozeně samo v situaci, kdy stará matka již není zárukou zajištění úspěšného přežití. Zkrátka narazí jeden až dva matečníky, odchová si svoji matku, která může dokonce nějaký čas žít v jednom úlu s matkou starou, té se však včelstvo časem samo zbaví. Včelaři si takové přirozené výměny cení,

neboť včelstvo je dostatečně chytré na to, aby k takovému kroku sáhlo v tu pravou chvíli a odchovalo si ve vlastním zájmu matku dostatečně kvalitní.

PODZIM – ČAS LÉČENÍ

O matkách jsem v předešlých číslech však psal dostatečně, pojďme se tedy teď blíže podívat na zmiňovaný zdravotní stav včelstva. Byť je pylová i nektarová snůška zdrojem mnoha vitamínů a dalších zdravích prospěšných látek a vedle ní dokáží včely produkovat také propolis, o jehož dezinfekčních a protizánětlivých vlastnostech taktéž není třeba diskutovat, ani včelám se bohužel nevyhýbají zdravotní potíže, které mohou vést ke kolapsu celého společenství. Tou nejobávanejší chorobou je pro každého včelaře tzv. mor včelího plodu. Proti němu totiž bohužel žádné léčivo neexistuje a napadená včelstva a infikovaný včelařský materiál a vybavení je nutné zlikvidovat spálením v ohni. Této zákeřné chorobě lze pouze předcházet a to tak, že včelař nebude při svém včelaření používat „second hand“ vybavení nedostatečně známého původu (tedy například koupené v internetové inzerci od jemu neznámého prodejce), ve svých včelstvech bude udržovat pořádek, bude včas obměňovat staré včelí dílo, zajímat se o zdravotní stav včelstev ve svém okolí a bude pečovat o dostatečnou sílu svých včel díky zajištění dostatečných medných zásob a přeléčení proti ostatním chorobám.

Nejen mor včelího plodu však dokáže zlikvidovat obyvatelstvo včelařových úlů. Osudným se mu mohou stát i jiné včas neléčené choroby, např. nosemóza nebo v poslední době stále sílící varoáza. V obou případech se jedná o přemnožení parazitů cizopasících na tělech svých hostitelek, tedy včel. Nosemóza je vlastně včelí úplavice a jejím projevem je přítomnost včelích výkalů v úlech nebo na jeho vnějších stěnách. Je-li toto onemocnění rozpoznáno včas, existují přípravky na jeho léčbu, preventivně může včelař také podávat léčiva obsahující výtažky z dubové kůry nebo cukrové řepy. S varoázou se v posledních letech potýkají včelaři stále více a každoroční podzimní přeléčení proti této chorobě se stalo v podstatě nutností. Jejím původcem je malý roztoč *varroa destructor* – jakési včelí klíště, které přebývá na zádech své včelí hostitelky a odsává jí hemolymfu,

až napadená včelka umírá. Roztoč se vyvíjí v úlu již na zavíčkovaném plodu, ten se líhne často zdeformovaný (křídla, nohy) a včelstvo postupně slábne a vymírá. Vzhledem k tomu, že si tyto roztoče včely předávají při vzájemném setkávání na květech rostlin, je třeba, aby včelaři postupovali v daném místě při léčbě koordinovaně a léčili pokud možno ve stejnou dobu. Léčení se provádí např. vkládáním papírových tabulek napuštěných přípravkem formidol obsahujícím kyselinu mravenčí, tato látka se v uzavřeném úlu postupně odpařuje a ničí roztoče, kteří z těl svých nositelek odpadnou a včelař je nalezne na bílé plastové podložce vložené na dno úlu. Dle množství takto odpadnutých roztočů následně včelař pozná míru zasažení a může zvážit další metody léčby. Jednou z nich může být tzv. *fumigace* přípravkem varidol – do česna úlu se s pomocí speciálního přístroje vhání aerosol obsahující výpary léčiva varidol, které jsou pro včely sice nepříjemné, avšak v použité koncentraci neškodné, zatímco nezavíčkované roztoče spolehlivě zničí. Účinnost takové léčby lze výrazně zvýšit předešlým zaklíčkováním matky – ta je dočasně uvězněna v klícce a nemůže klást do buněk nová vajíčka a roztoč varroa tak nemá šanci ukrýt se před následnou léčbou a přečkat ji v zavíčkovaných buňkách s rozvíjejícím se plodem.

Jak vidíte, i na podzim je na včelnici stále dost práce, která se však zcela jistě vyplatí a včelař tak může významně snížit nebezpečí, že na jaře otevře prázdné úly bez života.

A JAK TO NYNÍ VYPADÁ U NÁS NA VČELNICI?

Já jsem ve svých úlech již provedl léčbu formidolem ve třech postupných dávkách (viz fotografie). Vzhledem k tomu, že matky před léčbou neklíčkují, považuji tuto léčbu spíš za jakousi prevenci a tak jako tak stejně jako loni plánuji ještě následnou léčbu fumigací varidolem. Tu lze provést až v průběhu října, listopadu či prosince, neboť vyžaduje maximální venkovní teplotu 10°C a dle míry „spadu“ roztočů na podložkách je vhodné ji opět s několikadenním odstupem dvakrát až třikrát

zopakovat. Loňská zkušenost ukázala, že i přes zářijovou léčbu formidolem se v úlech stále vyskytovalo poměrně dost roztočů a ke zdecimování jejich populace vedla až účinnější léčba fumigací.

Kromě chorob mohou velkou paseku ve včelstvu nadělat také někteří další zástupci zvířecí říše, kteří jsou s podzimním a zimním úbytkem zdrojů potravy v přírodě hnáni do úlů snahou přiživit se na včelích zásobách. Proto už i naše úly byly na česnech zabezpečeny zábranami (viz foto dole), přes které se do nich nedostanou třeba sršně anebo menší hlodavci jako je například rejsek. Sladkému medu zkrátka neodolají i jiní živočichové než homo sapiens 😊

Abychom však nemluvili stále jen o léčení a ochraně včelstev, zmíním i první pokus o výrobu léčiva ze včelích produktů prospěšného nám lidem. V průběhu srpna jsme odebrali z našich úlů propolis, z něhož se pokoušíme dle vygoogleného návodu vyrobit domácí tinkturu. Tu je možné použít pro léčbu nejružnějších zánětů, k podpoře hojení ran a popálenin, proti bolestem v krku či při projevech nachlazení apod. Jak vidíte, i přes všeobecnou představu neposkytují včely pouze med a bylo by hříchem neproniknout do tajů jejich světa hlouběji, ten je totiž mnohem rozmanitější, než si vůbec dokážeme představit....

Sa. TAWASUTA

DĚNÍ U MOHAWKŮ

DORADNÍ VÝPRAVA KMENOVÉ RADY, 3.-5. ZÁŘÍ 2021

První zářijový víkend, ještě před zahájením dalšího období Mohawků, proběhla víkendová výprava. Akce byla určena jen pro Kmenovou radu a většinu víkendu jsme trávili v klubovně.

V pátek byl v plánu úklid klubovny. Tu bylo potřeba připravit na nový rok. Nejprve jsme se společně zamysleli nad tím, co v klubovně změnit, poté jsme se rozdělili a pustili se do práce – sekání trávy, řezání dřeva, úklid předsíně, přeskládání dřevníku... Po práci, která skončila až za tmy, nás čekala večeře a poté již spánek.

Během sobotní snídaně jsme domlouvali, co dělat. Jelikož práce na klubovně bylo stále hodně, rozhodli jsme se, že dopoledne strávíme ještě v klubovně a odpoledne vyrazí členové na menší výpravu. Dopolední hodiny tak dále věnujeme především sekání trávy a úklidu kůlny. Zatímco mladší začnou po nákupu vařit oběd, Kany s Imnuem pracují na nové nováčkovské zkoušce.

Po špagetách si členové zabalí vše potřebné a KANYATARA je se zavázanýma očima odveze neznámo kam. Jejich cílem je zjistit, kde jsou, a sami se co nejrychleji dopravit do klubovny. Kany s Imnuem mezitím pokračují v úklidu klubovny a, teď i s motorovkou, řezání dřeva. Výraznou posilou jsou pomocníci na sekání trávy, s nimiž pomoc domluvíla školka, která s námi sdílí klubovnu.

Unavení Mohawkové doráží již za tmy. Mají za sebou téměř dvacet kilometrů, a

i když trochu bloudili, zvládli to. 😊 Za odměnu na ně čeká objednaná pizza a vyhřátá klubovna.

V neděli po probuzení a snídani balíme věci a rychle se vrháme na práci, protože je potřeba vše dodělat. A krom toho si na nějakou dobu sednout a poradit se o průběhu nového roku. Takže dopoledne ještě pracujeme a když dáme vařit oběd, začíná kmenová rada. Co vše se řeší? Dny schůzek, termíny výprav, kdy (a jak často) dělat kmenové rady, jak vést od nového roku akce, jak s již zmiňovanou novou nováčkovskou zkouškou a další... Na programu toho je hodně, takže s raděním se pokračujeme i po, trochu pozdějším, obědě. Když skončí rada, rychle doděláme vše v klubovně a opouštíme klubovnu. Klubovna je připravena následující den na Zahajovačce přivítat členy i nováčky!

Ga. Imnu

ŠATAZPRAS VYČENICHAL....

Nekonečná touha po vzdělání! Také jste se prvního září ráno budili v obavách, zda vaše škola po dlouhé coronavirové odmlce skutečně otevře své dveře? U tria Morče, IQ a Vrabčák byla představa uzamčeného vzdělávacího zařízení opravdovou noční můrou, ale chlapci neponechali nic náhodě a rozhodli se prokletit si cestu k vědění stůj co stůj! Celý srpen studovali středověké taktiky obléhání a dobývání hradů a zvažovali nejzaručenější cesty do školních útrob. Ne vše se dařilo - předimenzovaný katapult vrhal naše odvážlivce až za školní budovu a vyráběl z nich nedobrovolné „záškoláky“, snahy o podkopání se pod základy zas vedly k opakovaným haváriím zá-

břežské kanalizace a následná spotřeba dezinfekčních prostředků neúměrně zatěžovala jejich rodinné rozpočty. Zvítězilo tedy prorážení školních vrat beranidlem! Vrata sice sice odolala a Vrabčák už není, co býval, ale ono razantní „zaklepání dubovou palicí“ přece jen zanechalo v jejich oplechování zřetelný otisk jeho obličeje, a tak si můžete skočit ke škole vyrobit jeho sádrový odlitek....

Jsmo motorizovaní! Skromná táborová strava zmiňovaná v minulém čísle přinesla nezvykle vysoký přebytek táborového hospodaření. Za ušetřené koruny jsme tedy zakoupili nový šavanský autobus. Jak vidíte, je vyvedený v tradičních kmenových barvách modré a žluté a účastníci výpravy do Bezděkova si jej moc pochvalovali. Půjde-li na příštím táboře opět vše dobře (čtrnáctidenní stoprocentní půst nám všem jistě prospěje), máme v plánu pořídit si za rok vlastní dopravní letadlo. Držte nám palce!

- ŠATAZPRAS -

S PÍSNÍ NA RTU

V minulém čísle jste si mohli pomyslný zpěvník doplnit o velmi oblíbenou táborovou píseň Čarodějnice z Amesbury. Dalším songem, který na večerních sezeních po Tarzanovi často žádáte, je píseň od skupiny Klíč s názvem Omnia vincit amor. Klíč je jedna z mých srdečních záležitostí, když jsem byl o něco málo starší než vy, dostal jsem k narozeninám první gramofonovou desku tohoto folkového uskupení nazvanou právě podle této písně *Omnia vincit amor...*, a ta u nás pár týdnů hrála stále dokola 😊

Texty a hudba skupiny Klíč jsou inspirovány středověkem a renesancí, několik jich odkazuje i na husitskou kapitolu našich dějin. Výrazný hlas (prý alt) zpěvačky Pavly Marianové a skladba nástrojů jako kytara, příčná flétna, zobcová flétna, hoboje, cello a anglický roh dává jejich písním nezaměnitelný zvuk a můžu vám zaručit, že pokud se do nich třeba na youtube zaposloucháte, nebudete je moci dostat z hlavy. Možná bychom mohli naočkovat Tarzana, aby do příštího tábora nacvičil i některé další jejich skvosty 😊

Omnia vincit amor (Klíč)

1. Šel pocestný kol hospodských zdí,
přisedl k nám a lokálem zní
pozdrav jak svaté přikázání:
omnia vincit amor.

2. Hej, šenkýři, dej plný džbán,
ať chasa ví, kdo k stolu je zván,
se mnou ať zpívá, kdo za své vzal
omnia vincit amor.

Ref.: Zlaták pálí, nesleví nic,
štěstí v lásce znamená víc,
všechny pány ať vezme d'as!
Omnia vincit amor.

3. Já viděl zemi válkou se chvět,
musel se bít a nenávidět,
v plamenech pálit prosby a pláč,
omnia vincit amor.

4. Zlý trubky troubí, vítězí zášť,
nad lidskou láskou roztáhli plášť,
vtom kdosi krví napsal ten vzkaz:
omnia vincit amor.

Ref.: Zlaták pálí, nesleví nic....

5. Já prošel každou z nejdelších cest,
všude se ptal, co značí ta zvěst,
až řekl moudrý: „Pochopíš sám -
všechno přemáhá láska.“

6. Teď s novou vírou obcházím svět,
má hlava zšedla pod tíhou let,
každého zdravím větou všech vět:
omnia vincit amor,
omnia vincit amor.

HRSTKA VTIPŮ

....zpět do školy zvesela....

Prvního září budí ráno rozverná maminka svou ratolest: „Hola, hola, škola volá!“ Rozespalý synek nevrlým hlasem odvěti: „Hmm, tak jim řekni, že volaný účastník není dostupný....“

Začal nový školní rok a učitel se ptá: „Tak co, Pepíčku, opakoval sis přes prázdniny počty?“ „Ano, pane učiteli.“ „Výborně, tak se předved' a začni počítat....“ „Sedm, osm, devět, deset, spodek, dáma, král a eso.“

„Pane učiteli, jak bude vypadat test?“ „No....dostanete papíry a tam budou otázky.“

Učitelka volá jednomu z rodičů. „Dobrý den, Váš syn neustále lže.“ Otec na to s uznáním odvěti: „No, tak to je v tom asi fakt dobrej, protože já žádného syna nemám.“

„Mami, dneska se mě ptala paní učitelka, jestli mám nějakého sourozence.“ „Aha a co jsi odpověděl?“ „No, přece že jsem jedináček.“ „Výborně, to je pravda. A co na to paní učitelka?“ „Radovala se a volala CHVÁLABOHU!“

Telefonát ze školy rodičům: „Prosím, přijďte si OKAMŽITĚ vyzvednout vašeho syna z družiny!“ Rodič v předtuše synkova průšvihů vznesl omluvný dotaz: „Co ten náš sígr zase provedl?“ Nechápavý hysterický hlas ve sluchátku odpoví: „Nic, ale je PŮLNOC!!!!“

Učitel pozoruje při písemce žáka, který už pět minut jen kouká na prázdný papír, nevydrží to a zeptá se jej: „Honzo, máš s tím zadáním nějaký problém?“ „Se zadáním ani ne, spíš s tím řešením....“

Nová třídní učitelka se na první společné hodině vyptává svých žáků, čím by chtěli být, až vyrostou. Pepíčková odpověď ji překvapí: „Chtěl bych být miliardářem jako můj táta.“ Zvědavě se jej ptá: „A tvůj tatínek je miliardář?“ Pepa na to odvěti: „To ne, ale taky by jím chtěl být.“

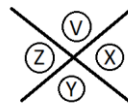
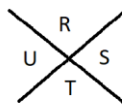
ŠIFROVÁNÍ O BODY

Dnešní šifrování o body jsem si vzala na starost já 😊. A abyste se o mně třeba dozvěděli i něco nového, zašifrovala jsem názvy knih, které mám ráda a přirostly mi k srdci. Zároveň vašim dalším úkolem bude napsat jméno autora těchto knih. Správné znění vyluštených šifer a jméno autora zašlete **do 25.10.** na můj e-mail **Ludmila.Krnavkova@seznam.cz**. Hodně štěstí přeje Lasička!

- ## 1. Nápořád:

A	B	C
D	E	F
G	H	CH

I	J	K
L	M	N
O	P	Q

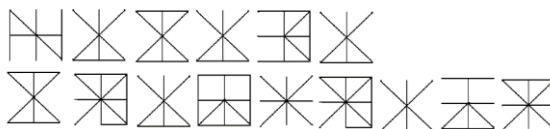
Šifra:

- ## 2. Nápořád:

Šifra:

3. Šifra: CPK P QSWOJ NJTUP

4. Šifra: *///./-/-.../-/.../---././---./...//---./-/-:-/-./-/----/...//---./.../-././-///*

5. Šifra: aaa A aa Aa aA Aaa aAaa aA
Aaa a
Aaaa AAA aaA aAa aa

Jméno mého oblíbeného spisovatele:

JAVOROVÁ NAŽKA ZÁŘÍ 2021

Bodování starších

1. místo	Sg. Sedmikráska	222 bodů	Káňata	100% docházka
2. místo	boj. Bety	221 bodů	Káňata	100% docházka
3.-4. místo	Ga. Vrabčák	182 bodů	Káňata	100% docházka
3.-4. místo	Va. Liška	182 bodů	Vlci	
5. místo	boj. Morče	181 bodů	Vlci	100% docházka
6. místo	boj. Větvíčka	153 bodů	Káňata	100% docházka
7. místo	boj. Oheň	150 bodů	Vlci	100% docházka
8. místo	hledač Padák	138 bodů	Vlci	100% docházka
9. místo	Va. Korálka	74 bodů	Vlci	
10. místo	Va. IQ	73 bodů	Vlci	
11. místo	Va. Sasanka	57 bodů	Káňata	
12. místo	boj. Čmelák	50 bodů	Vlci	

Bodování mladších

1.-2. místo	hledač Drozdík	157 bodů	Medvědi	100% docházka
1.-2. místo	hledač Sýček	157 bodů	Sovy	100% docházka
3. místo	hledač Honzík	153 bodů	Medvědi	100% docházka
4. místo	boj. Mrkvička	142 bodů	Sovy	100% docházka
5. místo	hledač Motýlek	103 bodů	Koníci	100% docházka
6. místo	hledač Střela	102 bodů	Medvědi	100% docházka
7. místo	hledač Delfín	96 bodů	Sovy	
8. místo	hledač Ondra	93 bodů	Koníci	100% docházka
9. místo	hledač Týna	92 bodů	Koníci	100% docházka
10. místo	hledač Beran	87 bodů	Sovy	
11. místo	hledač Mareček	83 bodů	Medvědi	100% docházka
12.-13. místo	hledač Beruška	81 bodů	Sovy	
12.-13. místo	hledač Kachnička	81 bodů	Medvědi	
14. místo	hledač Nikinka	78 bodů	Koníci	100% docházka
15. místo	hledač Šárka	70 bodů	Koníci	
16. místo	hledač Nikolka	60 bodů	Koníci	
17. místo	hledač Jitřenka	54 bodů	Medvědi	
18. místo	hledač Barča	51 bodů	Koníci	
19. místo	hledač Klárka	39 bodů	Koníci	
20. místo	hledač Vaneska	38 bodů	Medvědi	
21. místo	hledač Evička	36 bodů	Koníci	
22. místo	hledač Očko	35 bodů	Sovy	
23. místo	hledač Štěpánek	15 bodů	Koníci	

JAVOROVÝ LIST ZÁŘÍ 2021

1. místo Káňata	102 bodů
2. místo Vlci	83 bodů

1. místo Sovy	87 bodů
2. místo Medvědi	83 bodů
3. místo Koníci	72 bodů

Na startu nového kmenového roku jistě nebude od věci připomenout si pravidla a možnosti zisku bodů do bodování jednotlivců (javorové nažky) a rodů (javorového listu).

Do javorové nažky se členům počítají body ze všech akcí (družinovsky max. 30 bodů, kmenové akce max. 50 bodů, vícedenní akce max. 100 bodů), dále si můžete připsat 20 bodů za 100% docházku, až 30 bodů za příspěvek do BK (jak bylo oznámeno na zahajovačce, 300. Kůra nabízela až 60 bodíků) a maximálně 30 bodů za správné odpovědi na kvízy zveřejněné v BK.

Prémiové bodíky:

- zdárné dokončení Nováčkovské zkoušky
- udělená OP, mistrovství a hodnosti (vždy po sněmu)
- bodování deníků – max. 20 bodů cca jednou za tři měsíce
- přivedení nováčka - 50 bodů (připsáno po "zkušebním období")
- výjimečné body za pomoc kmeni (např. dobrovolné brigády, vyrobení užitečné pomůcky, příspěvek na oddílovou vývěsku ve městě apod.)

Do javorového listu se rodům počítají body z her pro družiny na společných akcích, za účast členů družiny na akcích, za bodování kronik a za vyhlášené soutěže pro družiny (např. nejlepší nástěnka, svícen na dušičky, ozdoba na společný vánoční stromček apod.)

Na kmenových akcích budeme vyhlašovat měsíční bodování za samostatný uplynulý měsíc, na stránkách Kůry pak budete moci najít průběžný stav za všechny měsíce od začátku kmenového roku (tedy od září).

OBSAH 300. ČÍSLA BK

Slovo úvodem....(Sa. TAWASUTA)	str. 2
Slovo náčelnice (Sa. WATOKNAPA)	str. 3-4
Drobky z činnosti kmene (Sa. TAWASUTA)	str. 5
Letní širák (Sg. Čivava)	str. 6
Zahajovačka (boj. Oheň)	str. 7
Brigáda na levandulovém statku (Sg. Sedmikráska)	str. 8-9
Z historie Kůry (Sa. TAWASUTA)	str. 10-13
Časopisy Midewiwinu (Sa. TUWANAKHA)	str. 14-16
Historické okénko (Ga. Imnu)	str. 17-19
O obřadech v činnosti ohnivců Midewiwinu (Sa. TUWANAKHA)	str. 20
Keňa – Rusinga Island (Sg. Eddie)	str. 21-22
Kmen se rozrůstá (Sa. WATOKNAPA)	str. 23-24
Když se řekne Shawnee.... (Sa. TAWASUTA)	str. 25
Kalendárium září – prosinec 2021 (Sa. TAWASUTA + náčelnictvo)	str. 26
Včelařský rok (Sa. TAWASUTA)	str. 27-30
Děni u Mohawků (Ga. Imnu)	str. 31-32
Šatazpras vyčenichal (Sa. TAWASUTA)	str. 33
S písní na rtu (Sa. TAWASUTA)	str. 34-35
Hrstka humoru (Sa. TAWASUTA)	str. 36
Šifrování o body (Ga. Lasička)	str. 37
Javorová nažka / Javorový list září 2021 (Sa. WATOKNAPA)	str. 38-39

Kontakty:

Redakce: brezova.kura@centrum.cz, tel. 601 324 499 (TAWASUTA)

Náčelník kmene: watoknapa@centrum.cz, tel. 773 299 014 (WATOKNAPA)

Web: www.shawnee.cz E-mail: shawnee@centrum.cz Fcb: [Šavani Zábřeh](#)

Náš oddíl stále přijímá nové členy, schůzky v Zábřeze probíhají každé pondělí v 16:30-18:00 (Medvědi) a pátek v 16:00-18:00 (Vlci) na klubovně - Sušilova 65, Zábřeh. Ve Zvoli se scházíme v klubovnách Komunitního centra (bývalé kino ve farní zahradě) ve čtvrtek 16:00-18:00 (Káňata) a v pátek 16:00-18:00 (Sovy) a 16:30-18:00 (Koníci). Rádi vás uvítáme v našich řadách. Přijďte mezi nás osobně v některý z uvedených časů nebo kontaktujte náčelnici (telefon a email výše)!

Toto číslo Březové kůry vyšlo dne 28.9.2021.